

Sociale Dienst Drechtsteden

Internetconsultatie wetsvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams), reactie Sociale Dienst Drechtsteden

In het algemeen zijn wij positief over de *intenties* van dit wetsvoorstel, maar de uitwerking hiervan in het wetsvoorstel geeft wel aanleiding tot enkele opmerkingen en vragen. Wij vragen ons, mede gelet hierop, af of het wetsvoorstel wel zal leiden tot het behalen van het beoogde doel. Hierna leest u onze reactie op het wetsvoorstel, waarbij we ingaan op:

- De reikwijdte van het wetsvoorstel
- Het beleidsplan
- Afstemming taken
- Het meldpunt
- Onderzoeksplicht en werkplan
- De aanvraag en de beslistermijn
- Gegevensuitwisseling en AVG

Reikwijdte

- Blijkens de titel ziet het wetsvoorstel op de aanpak van meervoudige problematiek, maar het begrip 'meervoudige problematiek' komt in het wetsvoorstel niet voor (behoudens in de citeertitel). Dat roept de vraag op wat de precieze reikwijdte van het wetsvoorstel is.
- Hierbij merken wij op dat het enkele feit dat iemand ondersteuning heeft op grond van de Wmo 2015 en een uitkering heeft op grond van de Participatiewet niet maakt dat sprake is van multiproblematiek.
- In artikel 2.3a.1 wordt gesproken over de (mogelijke) behoefte van de cliënt aan andere dienstverlening dan maatschappelijke ondersteuning of de (mogelijke) behoefte van een of meer gezinsleden van de cliënt aan dienstverlening op het sociaal domein of aanpalende domeinen. Een definitie van dienstverlening ontbreekt, evenals een toevoeging op welke gebieden die dienstverlening betrekking moet hebben (hetgeen wel staat benoemd bij de gezinsleden, namelijk dienstverlening op het sociaal domein of aanpalende domeinen). Dat maakt eveneens dat de precieze reikwijdte van het wetsvoorstel onvoldoende duidelijk is.

Beleidsplan

Artikel 2.1.2, vierde lid, wordt gewijzigd, waarbij de onderdelen a en b komen te luiden:

- a. een zo integraal mogelijke en gecoördineerde aanpak op het sociaal domein en aanpalende domeinen en aan afstemming met interventies op het gebied deze domeinen;
- b. de samenwerking met personen en instanties die werkzaam zijn op de in onderdeel a genoemde terreinen ten behoeve van de in onderdeel a genoemde doelen;

Wie heeft de doorzettingsmacht om deze onderdelen van het plan te initiëren? Dat is te meer van belang nu de regie voor de uitvoering van de aanpalende domeinen, zoals onderwijs en langdurige zorg, niet bij de gemeenten ligt. En wat wordt bedoeld met 'zo integraal mogelijk'? Dat is erg arbitrair.

Sociale Dienst Drechtsteden

Afstemming taken

Voor dit artikel geldt hetzelfde als de wijziging van artikel 2.1.2, vierde lid. Wie is de regievoerder in deze samenwerking en wie heeft de doorzettingsmacht? De genoemde domeinen vallen immers onder andere wetgeving, andere besluitvormingsgremia en voor een deel onder verschillende ministeries.

Meldpunt (art. 2.2.5)

Dit artikel bevat de plicht voor het college om een meldpunt inrichten waar zorgen over het welzijn, de zelfredzaamheid, de participatie, of de gezondheid van ingezetenen kunnen worden gemeld. Het oprichten van nog een meldpunt is niet in lijn met de '1-loket-gedachte van de Wmo'. Het wordt voor burgers vast niet duidelijker, zeker niet voor de doelgroep met multiproblematiek.

Daarnaast is de (juridische) positie van het (nieuwe) meldpunt niet voldoende duidelijk, hetgeen de volgende vragen oproept:

- Het meldpunt verwijst door, maar hebben zij ook zeggenschap dat de partij waarnaar zij verwijzen dit op móet pakken?
- Of is er dan toch nog sprake van 'heen-en-weer-schuiven'?

Onderzoeksplicht en werkplan (art. 2.3a.1 en 2.3a.2)

De aanvullende onderzoeksplicht ex art. 2.3a.1 en de (mogelijk) daaropvolgende plicht tot het opstellen van een werkplan ex art. 2.3a.2 gelden indien bij de (reguliere) melding of het daaropvolgende onderzoek blijkt dat de cliënt mogelijk behoefte heeft aan andere ondersteuning/hulpverlening dan de wet waarvoor de cliënt zich meldt/een aanvraag indient of een of meer gezinsleden van de cliënt mogelijk behoefte heeft aan dienstverlening op het sociaal domein of aanpalende domeinen.

De reikwijdte van de aanvullende onderzoeksplicht en de plicht tot het opstellen van een werkplan zijn beperkt. Deze verplichtingen gelden immers niet als er reeds meerdere vormen van ondersteuning zijn ingezet en dan blijkt dat er sprake is van meervoudige problematiek. Evenmin lijken de verplichtingen te gelden indien er, terwijl al ondersteuning is ingezet, een enkelvoudige hulpvraag wordt gesteld.

Aanvraag en beslistermijn

Het wetsvoorstel regelt in artikel 2.3a.2, lid 5 dat het college zonder aanvraag een of meer maatwerkvoorzieningen verstrekt, indien uit het werkplan blijkt dat de cliënt hierop is aangewezen en deze hiermee instemt. In de toelichting op art. 2.3.5, tweede lid, Wmo 2015 staat echter vermeld dat de klant alleen geen aanvraag hoeft in te dienen in geval het onderzoek heeft uitgewezen dat er geen sprake is van meervoudige problematiek waarvoor een werkplan wordt opgesteld. Die toelichting lijkt tegenstrijdig aan de tekst van (het voorgestelde) artikel 2.3a.2, lid 5 Wmo 2015. Dat maakt het onduidelijk in welke gevallen het college zonder aanvraag moet beslissen.

Sociale Dienst Drechtsteden

Artikel 2.3.5 Wmo 2015 over de beslistermijn wordt aangepast. Het college geeft de beschikking:

- binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag, of
- binnen twee weken na het informeren van de cliënt op grond van artikel 2.3a.2, eerste lid, indien geen werkplan wordt opgesteld als bedoeld in artikel 2.3a.2 en de cliënt instemt met het verstrekken van de maatwerkvoorziening.

Deze bepaling lijkt niet goed aan te sluiten bij art. 2.3a.2, lid 5 Wmo 2015. Daarin is bepaald dat het beslissen zonder aanvraag is bedoeld voor de situaties waarin een werkplan is opgesteld, hieruit blijkt dat de cliënt is aangewezen op een of meer maatwerkvoorzieningen en de cliënt hiermee instemt. Maar in art. 2.3.5, lid 2 wordt gesproken over de situatie waarin geen werkplan is opgesteld.

Dat leidt tot onduidelijkheid over het wel/niet moeten indienen van de aanvraag en de beslistermijn indien er een onderzoek heeft plaatsgevonden i.v.m. meervoudige problematiek en wel een werkplan is opgesteld.

Gegevensuitwisseling en AVG

Gegevensuitwisseling is niet mogelijk bij andersoortige werkprocessen dan een melding/aanvraag, denk bijvoorbeeld aan de heroverweging (ex art. 2.3.9 Wmo 2015) en handhaving. Dat is een gemiste kans, bijvoorbeeld voor integrale handhaving op het gebied van het sociaal domein.

De toestemming als grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens vervalt in de Wmo 2015. Maar dat roept wel de vraag op waar de cliënt en diens zeggenschap blijft bij de verwerking van persoonsgegevens. De enige waarborg bij meervoudige problematiek is dat het werkplan wordt opgesteld in samenspraak met de cliënt, maar dan zal veelal reeds sprake zijn geweest van gegevensuitwisseling, namelijk tijdens het onderzoek.